

ПРАВОРОЗУМІННЯ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ

Мамон Єлизавета,

студенка групи БПУА-22

Факультету управління та бізнес - дизайну

Київського національного університету технологій та дизайну

Походження терміну категорія грецьке (гр. *katēgoría* - висловлення, звинувачення, ознака). Наукова література трактує термін категорія наступним чином:

- філософське визначення терміну *категорія* - основне логічне поняття, що відбиває найзагальніші закономірні зв'язки й відношення, які існують у реальній дійсності [1, с. 420];
- наукове - *категорія* є родовим поняттям, що означає розряд предметів, явищ, або їхню важливу спільну ознаку [1, с. 420].
- найбільш загальне фундаментальне поняття, що відображає сутнісні, закономірні зв'язки й відношення об'єктів пізнання й дослідження [2, с. 202].
- найбільш загальні, фундаментальні та глибокі правові поняття, що є межею наукового узагальнення як у певній області юридичних знань, так і в правознавстві, юридичній практиці в цілому [3, с. 115].

В свою чергу, на думку автора, правова категорія є узагальненням певних правових понять, об'єднаних спільними ознаками. Розуміння правової категорії право розуміння було сформульовано в 50-х роках XIX ст. Науковці збігаються в думці проте, що право розуміння в першу чергу є філософською категорією, яка включає в себе розумові процеси - сприйняття, оцінку, уявлення та інтелектуальну пізнавальну діяльність в залежності від самої особи, що діє в соціально-правовому полі розрізняють наступні рівні праворозуміння: звичайний (сприйняття права поза уявою його системи; професійно (рівень притаманний практикам сфери юридичної діяльності); доктринальний (науковий рівень уявлення про право як регулятор суспільних відносин, який дозволяє здійснювати прогнозування еволюційних векторів та аналізувати і впливати на правозастосовчі та правотворчі процеси). Об'єктом праворозуміння є певна правова система, суб'єктом - конкретна особа. Ознаками праворозуміння, як правової категорії є: пізнавальний характер загальноправовий характер; науковий характер; абстрактно-теоретичний характер. Науковці пропонують класифікувати правову категорію праворозуміння за типами: класичне праворозуміння (право пізнається і пояснюється шляхом застосування теорії права) і посткласичне право розуміння (право неможливо пізнати за допомогою лише теорії права у зв'язку із тим, що воно категорія багатовекторна, тому залучати треба філософію і інші гуманітарні науки) [4, с. 205].

Таким чином праворозуміння є правовою категорією із власним об'єктом і суб'єктом дослідження, власними характеристиками, які висвітлюють притаманні лише цій категорії функції.

Список використаної літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ Перун, 2002. – 1440 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава : Довкілля – К., 2006. – 716 с.
3. Словарь терминов по теории государства и права: учебное пособие. Рук. авт. кол. Н. И. Панов. – Х. : Основа, 1997. – 180 с.

4. Скоробогатов А. Праворозуміння: поняття і типологія/ А. Скоробогатов/ Філософія права і загальна теорія права № 1–2/2015.

Науковий керівник Фастовець Наталія, кандидатка наук з державног управління, доцентка, доцентка кафедри приватного та публічного права Інституту права та сучасних технологій Київського національного університету технологій та дизайну.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВИХ СУДІВ УКРАЇНИ

Татаренко Анастасія,

студентка групи МЗП-22

Інституту права та сучасних технологій

Київського національного університету технологій та дизайну

Незалежне та неупереджене правосуддя є запорукою сталого розвитку суспільства і держави, гарантією додержання прав і свобод людини та громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави, зростання добробуту та якості життя, створення привабливого інвестиційного клімату, своєчасного, ефективного і справедливого вирішення правових спорів на засадах верховенства права [1].

Основою системи судоустрою в Україні є вертикаль, яка складається із Верховного Суду, системи апеляційних судів та місцевих судів згідно Закону України «Про судоустрій і статус суддів України» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII систему національних місцевих судів становлять: місцеві загальні суди, якими є окружні суди, що утворюються в одному або декілька районах чи районах у містах, або у місті, або у районі (районах) і місті (містах); місцеві господарські суди, якими є окружні господарські суди; місцеві адміністративні суди, якими є окружні адміністративні суди, а також інші суди, визначені процесуальним законом (стаття 21) [2].

В результаті прийняття Верховною Радою України постанови від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» відбулися зміни у структурі адміністративно - територіальному устрою України. Певні райони були ліквідовані і утворені нові. Так, більшість населених пунктів увійшли до інших районів, ніж це було до адміністративно-територіальної реформи. З метою приведення у відповідність територіального розмежування судів, оптимізації існуючої мережі місцевих судів, вирішення кадрових, матеріальних, процесуальних та інших питань, необхідних для організації та здійснення належного і безперервного правосуддя, а також задля зменшення видатків із державного бюджету 16 листопада 2021 р. Верховна Рада України прийняла Закон України № 1874-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо територіальної юрисдикції місцевих судів на території України до прийняття закону щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів» [2], яким було визначено наступне: «Місцеві суди продовжують здійснювати свої повноваження у межах територіальної юрисдикції, визначеної до набрання чинності Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року № 807-ІХ, але не пізніше 1 січня 2023 р.». Метою прийняття цієї Постанови № 807-ІХ було укрупнення районів в Україні, замість 490 утворено 136, що зумовлює необхідність оновлення територіальної мережі місцевих судів. Статтею 125 Конституції України та статтею 19 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя [3, 2]. Підставами для утворення чи ліквідації суду є зміна визначеної цим законом системи судоустрою, необхідність забезпе-